

zwartachtig getint. Een geheel glad en glanzig lichaam is het hoofdkenmerk van de groep, waartoe *Bracon variator* NEES behoort.

Wegens de neiging tot variceren dezer soort, vooral wat betreft de teekeningen en kleuren van den rug van het achterlijf, schijnt er omtrent de identiteit nog al eens verwarring te heerschen. REINHARD, BRISCHKE en GIRAUD kweekten haar herhaaldelijk uit de larfjes van *Gymnetron campanulae* L. Mr. SNELLEN VAN VOLLENHOVEN beweert haar uit de door eene *Trypeta*-soort (*Dipt.*) bewoonde bloemhoofdjes eener plant van het geslacht *Senecio* gekweekt te hebben. In de *Ichneumonien*-collectie van het Instituut voor Phytopathologie, indertijd door SNELLEN VAN VOLLENHOVEN samengesteld, bevindt zich echter onder het etiket *Bracon variator* NEES slechts één voorwerp, dat gebleken is *Bracon minutator* FABR. te zijn. Daarentegen zijn in de collectie van SNELLEN VAN VOLLENHOVEN, die in het bezit is van het Museum van Natuurlijke Historie te Leiden, drie goed gedetermineerde, vermoedelijk buitenlandsche exemplaren dezer soort aanwezig, waarvan één het etiket „Tischbein” draagt. De heer VAN EECKE, conservator aan genoemd museum, is zoo vriendelijk geweest, mij in de gelegenheid te stellen, dit drietal nader te onderzoeken.

De tweede van bovengenoemde Braconiden: *Bracon scutellaris* WESM. is eene voor de Nederlandsche Fauna nieuwe soort. In aantal werd dit sluipwespje door Dr. J. TH. OUDEMANS te Putten uit sparappels gekweekt. Ook RATZEBURG vermeldt de teelt van *Bracon scutellaris* uit „Fichtenzapfen”. Waarschijnlijk parasiteert deze soort bij daarin levende keverlarven. MARSHALL noemt als gastheer *Nematus viminalis* L. Andere gegevens omtrent de levenswijze van dit sluipwespje heb ik in de literatuur, welke te mijner beschikking is, niet gevonden.

Ginneken, Mei 1919.

C. A. L. SMITS VAN BURGST.

Nieuwe vondsten voor de Nederlandsche Coleopterenfauna XXIII.

1265^{bis}. *Ptenidium longicorne* FUSS. (*Brisouti* MATTH. var. *longicorne* FLACIL.); determin. I. B. ERICSON. Deze soort is

zeer na aan *P. pusillum* GYLL. verwant, doch daarvan onderscheiden door veel langere, slankere, nagenoeg het midden van het lichaam overschrijdende sprieten, veel kortere en meer spaarzame beharing, veel geringere en zwakkere bestippling en door de in het voorste derde gedeelte, aan de zijden meer verbreed, aan het uiteinde veel breedere en breed afgeronde, nagenoeg afgeknotte dekschilden; van *P. Brisouti* MATHI. onderscheidt zij zich door de veel minder gedrongen vorm en door de veel langere sprieten. Sprieten donkerder gekleurd dan bij *pusillum*; de middelste leedjes lang gestrekt. Halsschild zeer spaarzaam en ternauwernood merkbaar bestippeld; voor de basis met twee kleine, doch duidelijke, buitenste en twee kleinere stipvormige binnenste groefjes. Dekschilden duidelijk, maar zeer spaarzaam en in flauw aangeduide rijen, bestippeld. Metasternum aan weerszijden mikroskopisch fijn, maar duidelijk netsgewijze gechagrineerd. Lengte 1 mm. Zeldzaam. Ik zag exemplaren uit Den Haag, Ommen, uit aanspoelsel van de Maas bij Steyl (Limb.), en uit een mollennest bij Sittard.

2514. *Phaedon cochleariae* F. De nagenoeg zwarte a. *hederae* SUFFR. ontving ik uit Druten, Maart, uit een zak aanspoelsel van de Waal, door de vriendelijkheid van Burgemeester P. J. M. SCHUIJT en van den heer P. VAN DER WIEL aan mij toegezonden.

2554. *Chalcoides Plutus* LATR. (= *Crepidodera chloris* FOU DR.). Uit een zak wilgenmolt uit Leeuwen, Maart, van bovengenoemde heeren ontvangen, verkreeg ik twee exemplaren met geheel zwarte sprieten en zwartbruine pooten; het eene exemplaar is donker bronskleurig, het andere meer geelkoperkleurig. Ik noem deze *melanocera* **ab. nov.**

2716. *Otiorrhynchus tenebricosus* HERBST (*clavipes* BONSD., *fuscipes* OLIV.). Deze, in het Maasgebied van Limburg, noordelijk tot bij Cuijk (N.-Br.), vrij algemeen voorkomende en soms schadelijke ¹⁾ soort, werd door BEDEL (Faune du Bassin de la Seine, T. VI, 1888, in: Annal. Soc. Ent. de France) evenzoo aldus geduid: *tenebricosus*

¹⁾ O. a. bij Lottum (Limb.), waar zij, in April, de knoppen van jonge frambozen aanvreet.

HERBST, 1784 (= *clavipes* BONSD., 1785; = *fuscipes* OLIV., 1807; = *lugdunensis* var. B. BOHM.); hij zegt: „♂, segment anal multistriolé, creusé au sommet”. STIERLIN [Bestimm. Tabelle IX (*Curculionidae* I) 1883] en REITTER (*Fauna Germanica* V) karakteriseeren deze soort weder anders. Volgens STIERLIN zou onze soort moeten heeten: *lugdunensis* BOHEM., volgens REITTER: *hungaricus* GERM. (= *lugdunensis* BOH., = *Guillebeaudi* DESBR.); volgens den „Catal. Col. Eur. 1906” en SCHILSKY's *Verz. d. Käfer Deutschl. etc.* 1909: *hungaricus* GERM. var. *lugdunensis* BOH. -- *O. tenebricosus* HERBST wordt door REITTER en andere latere auteurs: *clavipes* BONSD., OLIV. (*tenebricosus* auctor., *erythropus* GYLL., STIERL.) genoemd, terwijl *fuscipes* OLIV. eene andere, niet bij ons voorkomende, soort is. *O. tenebricosus* HERBST, of, anders gezegd, *clavipes* BONSD., zou dan eene andere, bij ons niet voorkomende, soort zijn, welke in de bergstreken van Duitschland, in de Jura en in de Vogezen gevonden wordt. Bij STIERLIN zijn *lugdunensis* en *hungaricus* twee afzonderlijke soorten, welke zich vooral daardoor onderscheiden, dat bij eerstgenoemde de sprietgroef nagenoeg tot aan de oogen reikt (wat bij onze exemplaren duidelijk het geval is), terwijl bij *hungaricus* en *tenebricosus* de sprietgroef zeer kort is en reeds in het midden, tusschen de inplanting der sprieten en de oogen, vrij plotseling eindigt. Dan is, volgens STIERLIN, bij het ♂ van *lugdunensis* het anale sterniet aan den top breed ingedrukt (en bovendien, zooals REITTER voor *hungaricus* ♂ aangeeft, in het midden van grove en aan de zijden van fijnere langsstrepen voorzien). STIERLIN zegt van *hungaricus*: „Aftersegment des ♂ fein gestreift” en van *tenebricosus*: „Aftersegment des ♂ grob gestreift”, maar vermeldt van beide laatste soorten niets van een indruk.

Bij REITTER (l. c. blz. 19) worden de soorten *hungaricus* (*lugdunensis*) en *clavipes* (*tenebricosus*) in een tabel bij 9°: „Die Längsstrichel des Analsternites beim ♂ sind ungleich, in der Mitte grob, an den Seiten fein ausgeprägt, am Spitzene mit einer Quergrube” gebracht, en zegt hij bij *hungaricus* nogmaals (gespatieerd) „♂ Analsternit an der Spitze quer eingedrückt”, terwijl zulks bij *clavipes* toch niet het geval is. Daar bij *clavipes* het ♂ anale sterniet dus niet

ingedrukt is, stemt dit niet met het bij 9" vermelde, of, wanneer inderdaad ook bij *clavipes* ♂ het anale sterniet wel ingedrukt ware, dan zou de hierboven aangegeven herhaling voor *hungaricus* overbodig zijn. Wat het tusschen de oogen „schwer sichtbarem oder fehlendem Stirngrübchen" bij *hungaricus* betreft, bij *clavipes* wordt daarvan niets gezegd; het is ook hier, en eveneens bij de andere hier behandelde soorten, nu eens iets aangeduid, dan weder geheel ontbrekende.

Uit een en ander kom ik tot het besluit, dat STIERLIN gelijk heeft, om *hungaricus* en *lugdunensis* als twee afzonderlijke soorten te beschouwen, wat intusschen niet uitsluit, dat de drie genoemde soorten, en wellicht ook *fuscipes* OLIV., misschien wel rassen en gedceltelijk variëteiten van eene en dezelfde soort (*tenebricosus* HERBST) te beschouwen zijn, bij welke de ontwikkeling der sprietgroef en de sculptuur van het ♂ anale sterniet verschillend zijn. Hoe zal zulks met zekerheid uitgemaakt worden?

Het onderscheid der vier genoemde soorten geef ik aldus:

1 Sprietgroef nagenoeg tot aan de oogen reikende. Bij versche exemplaren het lichaam met een stoffijn waas ¹⁾ (exsudaat?) en hier en daar met uiterst fijne haartjes bezet. Dekschilden met meer of minder duidelijke, flauw gegroefde stippelrijen en hier en daar met enkele weinige witachtige schubvlekjes. Anale sterniet bij het ♂ met in het midden zeer grove, aan de zijden fijnere langstrepen en aan den top met eene diepe dwarsgroef. Lengte 12—14 mm. Volgens STIERLIN in Frankrijk, volgens SCHILSKY en REITTER bij Hamburg ²⁾
 . . . (*tenebricosus* BEDEL, EVERTS) *lugdunensis* BOH.

Sprietgroef zeer kort, reeds in het midden, tusschen de sprietinplanting en de oogen, vrij plotseling eindigende. Anale sterniet bij het ♂ zonder dwarsgroef aan den top 2

2 Anale sterniet bij het ♂ grof gestreept. Dekschilden

¹⁾ Bij spiritus-exemplaren is dit waas gewoonlijk verdwenen.

²⁾ BEDEL geeft voor *O. tenebricosus* HERBST tal van vindplaatsen op, die dan voor een deel op rekening komen van *O. lugdunensis* BOHM. Van af de zee kust (Trouville, Dieppe) door het Dept. de la Seine, bij Orleans, Dijon enz.; Europe septentrionale et moyenne.

als bij *lugduncensis* gestreept, nagenoeg kaal, hier en daar met zeer onduidelijke schubvlekjes. Lengte 11—12 mm. Volgens STIERLIN in Duitschland en Zwitserland (als *tenebricosus* HERBST) Niet inl. . . . *clavipes* BONSD.

Anale sterniet bij het ♂ f i j n gestreept. Dekschilden met duidelijker gegroefde langsstrepen en met meer in 't oog vallende witachtige schubvlekjes. Lengte $11\frac{1}{2}$ —13 mm. Volgens STIERLIN in Hongarije en Frankrijk. Niet inl. *hungaricus* GERM.

Naverwant aan *clavipes* en *hungaricus* is *O. fuscipes* OLIV., in de bergstreken van Duitschland; niet inl. Hier is, volgens STIERLIN, het anale sterniet bij het ♂ als bij *hungaricus*, maar zeer f i j n gestreept en de bovenzijde van het lichaam kaal, of uiterst f i j n en spaarzaam, gelijkmatig behaard. Ook zijn de tusschenruimten op de dekschilden gewelfd en rimpelig-gekorreld. Volgens hem is *erythropus* BOH. eene variëteit met eene groef op het ♂ anale sterniet; hierdoor wordt de onderscheiding der soorten nog ingewikkelder. De opvattingen der auteurs loopen dus zeer uiteen; eene definitieve opklaring zal dus nog wel wat op zich laten wachten.

Den Haag.

ED. EVERTS.

Synonymie van Heylaerts' soorten (Lep.).

Dasychira preangerensis HEYL. (C. R. Soc. ent. Belg. XXXVI, p. 13, 1891) is gemakkelijk als *Malachitis melanochlora* HAMPS. (Tr. ent. Soc. London, p. 291, 1895) te herkennen. In het werk van SEITZ is de ♂ afgebeeld op plaat 42 (e), terwijl HEYLAERTS' type een ♀ is. SNELLEN had in zijne collectie ♂♂ en ♀♀ onder den naam van *melanochlora* (*viridula* SNELL. i. l.) bij elkaar staan. HEYLAERTS is dus de man, die de soort als op Java voorkomend opgaf en voor het eerst beschreef. HAMPSON's type is uit Bhutan afkomstig. Volgens de internationale nomenclatuurregels moet men dus *Malachitis preangerensis* (HEYL.) schrijven. Nu zijn, volgens de afbeelding, de exemplaren van Java alle veel donkerder dan die van Bhutan, doordat de roodbruine tekening bij de ♂♂ nagenoeg verdwenen is. De naam *melanochlora* zou voor het ras, of de subspecies, van Bhutan gehandhaafd kunnen blijven.